

Gruppdiskussioner vid Skolfederationsdagen 2014-09-16

Innehåll

IT-arkitektur för skolans inloggning	1
Kom-igång-frågor.....	1
De frågor som diskuterades	2
Hur hantera köp av digitala läromedel?	4
Vi pratade om detta (webbaserade tjänster).....	4
Det som upprepades i båda grupper var bl a.....	5
Planering för införande av digitala läromedel	6
Kom-igång-frågor.....	6
Grupp 1.....	6
Grupp 2.....	9
Tillit och integritet	12
Kom-igång-frågor.....	12
Sammanfattning.....	13
Tjänsteutveckling	15
Kom-igång-frågor.....	15
Grupp 1.....	15
Grupp 2.....	16
Sammanfattning tjänsteutveckling	17

IT-arkitektur för skolans inloggning

Diskussionsledare: Robert Sundin

Sekreterare: Alexandra Adelöf

Kom-igång-frågor

- Skolfederation, plattformar och tjänster, vad saknas?
- Bör federering endast ske med kommunens IdP eller också med kommunens webbtjänster?
- Har vi standardiserat rätt attribut för Skolfederation?
- Hur uppnå en säker och effektiv register- och attributhantering?
- Hur samordning mellan federationer (Swamid, Sambid, Skolfederation, ...)?
- Hur väl passar eduroam den svenska skolan?

Diskussionsdeltagarna valde sedan vilka ämnen de ville diskutera.

De frågor som diskuterades

Skolfederation, plattformar och tjänster, vad saknas?

Den fråga som diskuterades mest i båda grupper var den om Skolfederations plattformar och tjänster. Eskaleringsvägar och support vid incidenter var något som bekymrade många. Det blir en del bieffekter när kontroller förflyttas från tjänsteleverantör till kommunens IdP. Vid problem med exempelvis inloggning så blir det mer komplicerat när det inte längre är en point-of-contact och det kan vara svårt att utreda hos vem problemet ligger. Slut användaren vänder sig antagligen till tjänsteleverantören och den mottagande IT-supporten behöver veta vart de ska hänvisa.

Eventuella flaskhalsar måste identifieras och det ska finnas ett rekommenderat förfarande för rutin vid kommunikation. Man måste säkra kommunikationskedjan och alla måste samverka. Supportkontaktorna kan publiceras på webben men kommunikationsprocessen måste beskrivas, fel måste sammanställas och dokumenteras för att vi ska lära oss av dem. Krav på SLA för anslutning till Skolfederation.

Erfarenhet från Norge gör gällande att åttio procent av kontakterna till support är på grund av att kontot inte finns. Det har varit lite tekniska problem.

För närvarande så kan ingen komma på att någon tjänst eller verktyg som saknas utan det är sådant som kommer att dyka upp längs med vägen.

Har vi standardiserat rätt attribut för Skolfederation?

Det blev ingen direkt diskussion kring attribut för Skolfederation men det blev en del frågor kring vilka attribut som krävs vid anslutning. Man måste inte ha alla attribut då man ansluter sig till Skolfederation men det finns en lista över standardattribut såsom namn, efternamn, identifierare, e-post, organisationsnummer, kurser, årskurs. Den listan är dock inte tvingande.

Hur uppnå en säker och effektiv register- och attributhantering?

Den lösning vi har fungerar för dagens behov. Se till att använda standardlösningar och avvakta och se hur Sambu löser det. Kontrollera vilka som uppfyller villkoren och jobba fram gemensamma kravställningar och ställ krav vid upphandlingar. Passa på att öka säkerhetsmedvetandet i kommunen. Bygg en metakatalog som innehåller all data som är central i kommunen. Därefter skickas informationen till leverantören. Det är svårt att konvertera data.

Hur väl passar eduroam den svenska skolan?

När det gäller eduroams plats i den svenska skolan så skilde sig diskussionen åt i de två olika diskussionsgrupperna. Den första gruppen hade svårt att se nyttan med eduroam. Skolelever ska vara i skolan under dagtid och då har de redan tillgång till nät. Genom att öppna upp nätet för andra utomstående så innebär det ökade risker. Diskussionsgruppen kunde se ett större behov hos högskole- och universitetsstudenter då de är mer mobila men utanför den världen ansågs behovet begränsat. Någon ansåg dock att det kunde finnas ett behov hos lärare som undervisar på flera olika skolor men att detta behov kan tillgodoses på andra sätt.

Den andra diskussionsgruppen var betydligt mer positivt inställd till eduroam. Det skulle innebära lägre kostnad för skolorna, problemet är att det inte finns någon spärr för vem som släpps på. Men om de ska få tillgång så måste de även ge åtkomst vilket betyder att andra kommer att ta av deras bandbredd. Eduroam är väldigt intressant för publika miljöer som bussar, stationer osv. Ungdomars verklighet är att de vill kunna göra läxorna på bussen och de behöver då tillgång till nätet. I

exempelvis i Stockholm så åker ungdomar över kommungränsen för att åka till skolan osv och då kanske de inte längre har tillgång till internet. Eduroam borde vara mer intressant för Stockholm och andra städer än vad det är för landsbygden.

Det finns också ett signalvärde i att alla ska ha tillgång till internet, så kallat välfärdsbroadband.

Hur hantera köp av digitala läromedel?

Diskussionsledare: Mats Östling

Sekreterare: Ulrika Ahlgren

Vi pratade om detta (webbaserade tjänster)

- **Distribution, e-handel, ramavtal**

Svårt med de stora ramavtalen. Hur tillgodoser man allas behov, de små och de stora? I båda grupperna diskuterades en e-handelsplats där alla aktörer kan vara med oberoende om det finns avtal eller inte, om det är stora leverantörer eller små. För att vara med på e-handelsplatsen krävs att man följt en kravlista, som ställer krav på kvalitet, att kunskapsmål nås, att eleven får hjälp, uppdateringar, LHM, PUL osv. Denna tanke har inte tagit hänsyn till ramavtalen.

Ramavtalen diskuterades. Ramavtal gör det svårt för de små leverantörerna att bryta sig in.

Vi pratade om hur produkten blir synlig på e-handelsplatsen, och att för lärare är detta en konflikt med lagen om offentlig upphandling.

- **Pedagogens valmöjlighet**

Förut fanns tydliga rutiner för inköp och det skedde samordnat men det var pedagogerna som styrde och köpte in till sina elever. Det var ingen större konflikt, man visste vad som gällde.

Nu när det är digitalt kommer andra aktörer in och därmed kommunlicenser. Det blir andra typer av inköp och det har lyfts och blivit en kommunal fråga som skolan inte haft tidigare. Man har bytt distributions form pga. av det digitala och det har blivit mer komplicerat. Men sammanfattningsvis måste det i slutändan vara pedagogerna som måste kunna välja vad som ska köpas in till klassen. Det måste fortsättningsvis vara pedagogerna som ges möjlighet att välja av den stora flora av resurser som finns.

I denna diskussion kom det också upp att numera blir pedagogerna ofta ifrågasatt om sitt val av läromedel av föräldrar. Detta ifrågasattes aldrig förr. Därför måste läromedel som finns på exempelvis en e-handelsplats, ha hög kvalitet och vara 'godkänd'.

- **Små leverantörer**

Hur ska vi hjälpa små leverantörer att komma in och kunna sälja sina tjänster? Idag har dom det svårt att slå sig på marknaden. De som säljer appar gör det idag via App Store eller Google Play till individer. För att betala appar idag måste man ha konto med kredit kort eller present kort. Detta ställer till en ny problematik.

- **Individuella konton**

Ny teknik medför ibland händelser som inte förutspåtts.

Det kom upp innovativa förslag hur man gör med appar. Man skapar olika "läromedels konto" med appar. När en elev som använt ett konto slutar, kan man återanvända dessa konton till en annan elev. Då får man gratis uppdateringar av apparna och man kan också nollställa dom. Det är pedagogerna som sköter hanteringen av de olika kontona. Man ser det som en bokhylla där man kan gå och låna.

- **Betala för användning**

Hur betalar man för det man använt? Hur hanterar man licenser? Frågan om Spotify-konton diskuterades. Även I-tunes. Betalar för det som man använder? Eller köper in för en hel kommun?

Ramavtal där alla får avtal med diskuterades.

Återigen kom fråga upp hur man hanterar appar.

Här kom vi inte fram till någon lösning, utan det kom mest upp frågor och alla insåg problematiken.

- **Vad krävs för att använda resursen?**

Alla vet hur man hanterar en bok. Men hur är det med den digitala resursen? Med digitala läromedel krävs det att andra är med och kan använd resursen. Exempelvis måste nätverket fungera, infrastrukturen finnas på plats, läromedlet måste funka på alla 'devises'. Det måste finnas möjlighet att testa läromedlet i förväg.

Digitala resurser påverkar arbetssättet. Många digitala är individanpassade. Vad får jag för det jag köper mot traditionella tryckta? Ticks: betala för användning? Hur hitta bra effektiva affärsmodeller?

En interaktiv bok är "min" och den blir personifierad. Det är svårt att dela licens när man använder den privat med egna anteckningar. Om man har individuella licenser and den återanvändas när en elev slutar.

Det som upprepades i båda grupper var bl a

- Pedagogik och IT är viktigt men komplicerat.
- Allt måste vara enkelt. Lagstiftningen gör det komplicerat med distributörerna och avtal.
- Får ej ta lång tid att köpa in.
- Pedagogen bör enkelt kunna ta beslut.
- Pedagoger ska kunna göra val
- Digitala kommer ta lång tid att få fäste, mycket kommer vara gratis.
- Digitala läromedel anses fortfarande som dyra.

Planering för införande av digitala läromedel

Diskussionsledare: Mick Hellgren

Sekreterare: Sofie Hellström

Kom-igång-frågor

- Behövs en läromedelsstrategi?
- Hur göra de digitala läromedlen lättillgängliga för användaren?
- Hur komma igång ute på skolorna?

Grupp 1

Alla fick rita en analog klocka med tiderna 12 – 15 – 18 – 21 och fylla den med möten med andra deltagare i rummet.

Alla fick sedan 30 s på sig att skriva en mening kring de olika frågorna och sedan diskutera med sin grupp. Sammanställning av vad de kom fram till individuellt/grupp skickades in till

<https://todaysmeet.com/laromedel>

FRÅGA 1. BEHÖVS EN LÄROMEDELSSTRATEGI?

Kommentarer som berördes var:

- Lite osäker på vad en sådan strategi ska innefatta?
 - Det hänger på hur individen jobbar vilket gör att det kan vara svårt att ha en för detaljerad strategi.
 - Alla lärare fungerar olika i klassrummet där det finns olika krav på läromedel från vardera lärare och det kan då behövas olika strategier inte en.
- För att kunna säkerställa att elevernas behov tillgodoses
 - Att alla elever får tillräckligt mycket
 - Att fylla de hål som finns idag och se vad behövs för att fylla hålen?
 - Att alla elever drabbas/gynnas av digitala läromedel och ska ha tillgång till digitala medier
- Hur definierar vi digitala läromedel
 - För att kunna besluta om en strategi behövs behöver vi först definiera vad digitala läromedel är.

Alla kommentarer som skickats till <https://todaysmeet.com/laromedel>

- Allt som leder till ökat lärande som finns i digitalt format i ngn form/ about a minute ago by Stefan
- Materialet ska enkelt kunna följas upp i undervisning för att möta krav4 /minutes ago by Karin Aminoff
- Ja, för att frigöra tid för läraren och skapa en likvärdig skola/ 5 minutes ago by Patrik
- Hur detaljrik ska/bör en sådana vara i s f? / 5 minutes ago by Susanne
- Hur ser lärandet ut idag? / 7 minutes ago by Tony
- Hur definierar vi digitala läromedel? / 7 minutes ago by Susanne

- För att det ska bli likvärdigt och för att tillgodose alla elevers behov/ 7 minutes ago by Kristoffer
- Samordning av utbud - enkelt att hitta/ 7 minutes ago by Karin Aminoff
- Givetvis! Förhållning till läromedlens roll i undervisning. Hur gör vi urval i bruset? / 7 minutes ago by Richard
- Se till att det finns läromedel som gör det enkelt att uppfylla skollagen och helst att det är OER / 7 minutes ago by Jan Ainali
- Ja, det behövs./ 7 minutes ago by Helena Wallsby
- Svårt att dra gräns för innehållet i strategin. Kan dock verka för en mer likvärdig och framtidssäkrad utbildning/ 7 minutes ago by Malin
- Ett grundläggande verktyg för att nå kunskapsmål mm och att uppfylla lagen./ 8 minutes ago by Anna
- Kanske generella krav som t.ex. tillgänglighet för elever m funktionsnedsättningar/ 8 minutes ago by Marcus
- Behövs det? Vad är målet? / 8 minutes ago by Madeleine
- Nej, varför ska man ha det? / 8 minutes ago by Catharina
- Vi behöver strategier för att uppnå likvärdighet/ 8 minutes ago by Susanne
- För att kunna säkerställa att elevernas behov tillgodoses/ 8 minutes ago by Sara
- Lite osäker på vad en sådan strategi ska innefatta? / 9 minutes ago by Marcus
- För att säkerställa likvärdighet? / 9 minutes ago by Stefan
- Ökad möjlighet att individualisera/ 9 minutes ago by Torbjörn
- Varför behövs en läromedelsstrategi? / 15 minutes ago by Mick

Fråga 2. Vad är ett digitalt läromedel?

Kommentarer som berördes var:

- Allt som leder till ökat lärande som finns i digitalt format i ngn form
 - Ett mer informellt lärande som genom Youtube
 - Allt som kan nås digitalt och man lär sig av
- 1.2 En innehållsrepresentation (text, bild, film, övning, annat) som följer 3kap LGR11 eller GY11 och stödjer lärprocessen mot kunskapskraven
 - Läromedel måste mappa mot kunskapskraven, och stödja lärprocessen.
 - Formellt lärande vi bedriver ut mot eleverna och fokuserar på 3 kap
 - Meningsfull för att läraren ska lyckas med kunskapsresan mot kunskapskraven
 - Via en innehållsrepresentation kan en elev skapa läromedel som andra kan utnyttja. Det är bra att elever inte utesluts.
 - En resurs som är tillgänglig var du än är, den är plattformsoberoende och kan nås när som helst

Alla kommentarer som skickats till <https://todaysmeet.com/laromedel>

- Ja, annars så blir användarscenariot otydligt och passar kanske inte in i kommunens hw och portalsstrategi

- Oavsett vem som författat den innehållspresentation som följer Patriks definition / less than a minute ago by Richard
- Ett material eller verktyg som lär ut det centrala innehållet i Igr 11 som är digitalt / 6 minutes ago by Helena Wallby
- Allt som finns digitalt, text, bild, ljud, film etc. Källkritik viktigt! / 7 minutes ago by Madeleine
- Mjukvara. Exempelvis ISA en webbutbildning för årskurs 4-5 i informationssäkerhet. Kostnadsfri från MSB/ 7 minutes ago by Karin Aminoff
- Det Jan sa./ 7 minutes ago by Sara
- Ett läromedel som är pedagogiskt upplagt och hjälper eleverna nå målen med stöd av de extra funktioner den digitala tekniken erbjuder./ 8 minutes ago by Anna
- En resurs som är tillgänglig var du än är.../ 8 minutes ago by Rolf
- Vilket digitalt verktyg som helst som används förberett och medvetet i en pedagogisk kontext/ 8 minutes ago by Jan Ainali
- En resurs (digital) som skapats för och gjorts tillgänglig för en utbildningskontext/ 8 minutes ago by Richard
- Läromedel kontra pedagogisk resurs. Kvalitetssäkrat utifrån läroplan. Vem har rätt att kvalitetssäkra? / 8 minutes ago by Malin
- Något som stödjer lärandet och är ej analogt/ 8 minutes ago by Tony
- Innehåll/verktyg som är framställt för att vara ett läromedel./ 8 minutes ago by Marcus
- Ett tillgängligare läromedel än den analoga boken/ 9 minutes ago by Susanne
- Vad är ett digitalt läromedel? / about a minute ago by Mick
- En innehållsrepresentation (text, bild, film, övning, annat) som följer 3kap LGR11 eller GY11 och stödjer lärprocessen mot kunskapskraven/ 2 minutes ago by Patrik
- Allt som leder till ökat lärande som finns i digitalt format i ngn form/ 6 minutes ago by Stefan
- Materialet ska enkelt kunna följas upp i undervisning för att möta krav/ 9 minutes ago by Karin Aminoff
- Ja, för att frigöra tid för läraren och skapa en likvärdig skola/ 10 minutes ago by Patrik
- Hur detaljrik ska/bör en sådana vara i s f? / 10 minutes ago by Susanne
- Hur ser lärandet ut idag? / 12 minutes ago by Tony
- Hur definierar vi digitala läromedel?

Sammanställning utifrån ovan diskussioner behövs en läromedelsstrategi

Efter en handuppräkning ansåg flest att en läromedelsstrategi behövs:

- Därför att läromedel ska komma till pass och vi ska få användning av dem. Att de inte ska bli slängda i sjön.
- Molnbaserat fungera med skolfederationer och vara plattformsoberoende

Fråga 3 hur komma igång ute på skolorna?

På grund av tidsbrist hann inte denna fråga diskuteras utan alla fick i uppgift att tänka på denna och skicka in sina tankar på TodaysMeet.

Det är dock viktigt att upplysning och att se till att informationen samt kunskap finns för att kunna implementera ute på skolorna.

- Digital yta med innehåll/metoder för att eleverna ska nå målen oavsett tid o rum/ about 20 hours ago by Hasse N
- Just do it/ about 21 hours ago by Stefan

Grupp 2

Fråga 1 Definiera vad är ett digitalt läromedel?

Kommentarer som berördes var:

- Ett binärt tillgänglig resurs (text, bild, film...) som går som en komponent i ett lärtillfälle oavsett tid och rum och som bidrar
 - Definitionen är en bred formulering i ett större pedagogiskt sammanhang
- Ett irrelevant begrepp. Borde lämna det bakom oss och prata om digital lärmiljö eller digital pedagogik
 - Läromedel/digital gör att tankarna riktas mot innehåll såsom för en bok. Digitalt läromedel behöver istället tänka vad lär jag mig av vad är pedagogiskt?
 - Att omformulera begreppet kan skapa ett bättre och mer rätt inriktat tankesätt på vad som behöver definieras. Använda begreppen digital lärmiljö eller digital pedagogik.
- Bygger på Lgr11/Gy11
 - Uppdaterad fakta, inbyggd interaktivitet, individanpassat
- Bok i digitaliserad form med
 - mer funktioner
 - Uppdatera fakta
- Interaktivitet mellan idéer, elever och lärare
- System för interaktivitet
- Lärmiljö ska vara molnbaserat, plattformsoberoende, skolfederation
- Inte bara en digitaliserad bok
 - Digitala läromedel bygger på våra styrdokument
 - Läromedel är något som ska användas för lärandet
 - Ett material som ska stötta och leda till ökad måluppfyllelse enligt styrdokumentet
 - Resurs är ex todaysmeet, finns ingen koppling till skolansvärd eller anpassat till elever
- Digitalt läromedel är:
 - Anpassad utifrån LGR11/GY11
 - Inte en resurs

- skillnad på läromedel (syftar till lärande) och lärresurs (kan användas för lärande/ 13 minutes ago by Jenny
- En binärt tillgänglig resurs (text, bild, film...) som igår som en komponent i ett lärtillfälle oavsett tid och rum och som bidrar målen/ 14 minutes ago by Björn
- Stöd för den pedagogiska processen/ 14 minutes ago by Jenny
- Nåbar från nätet, stödjer lärande inom läroplan/ 15 minutes ago by Peter
- Stödjer elevens måluppfyllelse/ 15 minutes ago by Jenny
- Ett irrelevant begrepp. Borde lämna det bakom oss och prata om digital lärmiljö eller digital pedagogik/ 15 minutes ago by Martin
- Tillgängligt via dator, mobil, lärplatta/ 15 minutes ago by Jenny
- uppdaterad fakta, inbyggd interaktivitet, individanpassat/ 15 minutes ago by Fredrik
- En digitaliserad lärresurs som kan användas på en eller alla digitala plattformar./ 15 minutes ago by Sebastian Lilliecrona
- Jag inkluderar digitala verktyg t ex sociala verktyg som todaysmeet i en rätt bred definition av digitala läromedel/ 16 minutes ago by Per
- Allt som är tillgängligt via digitala verktyg./ 16 minutes ago by Akesjo
- Pedagogiskt innehåll som är tillgängligt via någon device/ 16 minutes ago by Martin
- Samling av resurser/fakta, övningar/ 16 minutes ago by Andreas
- Bygger på Lgr11/Gy11/ 16 minutes ago by Fredrik
- Vad är ett digitalt läromedel?

Fråga 2 Behövs en läromedelsstrategi?

En strategi kan vara en förutsättning för pedagogerna för att skapa läromedel själva eller anpassa läromedel

Efter en handuppräkring tyckte gruppen följande:

- Ja – 7 st därför:
 - Att när det görs satsningar per år och per elev idag såsom ge ut datorer behöver man också satsa på innehållet.
 - Att en strategi leder till ökad reflektion och att lyfta diskussionen regelbundet per år gör att det lyfter kvalitén. Idag är det många lärare som kör sitt eget race och det blir olika i olika klasser. En strategi kan göra att det blir en likställighet.
 - Strategin blir på så vis en diskussion om ja och nej perspektivet
- Nej – 4 st därför:
 - Att man binder sig kring det vi kallar digitala läromedel. Kunskap idag har många olika källor med en strategi låser man sig kanske. Det är bättre att lämna det öppet att välja vart man tar sina kunskaper från
- NJA perspektiv 1 därför:
 - Det borde istället bestå av två delar vilket innebär att det blir två strategier
 - 1 Infrastrukturstrategi som innefattar medel som gör att det digitala ska fungera och kunna användas såsom bredband, inloggning etc.
 - 2 Lärandet i både analoga och digitala delar, att använda exempelvis både böcker men även digitalt lärande

Fråga 3 Hur komma igång ute på skolorna?

På grund av tidsbrist hann inte diskussionen gås igenom men kommentarer på TodaysMeet inkom.

Alla kommentarer från <https://todaysmeet.com/laromedel2>

- Utbildning är fortfarande en mycket stor del av en framtida vardag./ less than a minute ago by Akesjo
- Involvera och inkludera pedagogerna i IT satsningarna./ less than a minute ago by Sebastian Lilliecrona
- Viktigt att alltid förankra alla initiativ med alla i organisationen./ less than a minute ago by Björn
- Förankring hos skolledningen och utbildning i organisationen

Tillit och integritet

Diskussionsledare: Staffan Hagnell

Sekreterare: Erika Olsson

Kom-igång-frågor

- På vilken nivå bör skolan hantera identifiering, utgivning och revokering av elektroniska identiteter samt administration av attributen som används i Skolfederation (för elever och personal i förskolan, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning)?
- Hur upprätthålla tilliten till de identiteter för elever och personal samt attribut som används i Skolfederation?
- Kommer vi få ett av samverkan kring tillit med andra federationers identiteter (Sambi, Swamid, eduroam). Ska elektroniskt utfärdade utbildningsbevis kunna valideras i t.ex. USA?
- Möjligheter och hinder att nyttja Svensk e-legitimation?
- Nytt och förutsättningar för en gemensam Personbiträdesavtalsmall vid användning av digitala läromedel?

Första gruppen

- Skolfederationen kan lära av erfarenheter från Sambi (Samverkan för behörighet och identitet inom hälsa, vård och omsorg). Där bedrivs även ett arbete för att utveckla tilliten inom vården till de identiteter och de attribut som används för åtkomst. Sambi har dock en annan resa än Skolfederationen. Det finns ett annat arv av befintliga tjänster och andra lagar som styr verksamheten. Behoven inom vården är samma som inom skolan, nationella behov och inte inom landsting.
- LoA-konceptet: Ingen IDP i Sverige är ännu LoA 3-godkänd. Granskade av svensk e-legitimation. Men t.ex. SITHS-kortet, har en stor volym granskas för att bli det.
- Attributen måste också granskas, det är vanlig IT-säkerhet. Börja med ett ledningssystem för säkerhet (LIS). Ha koll från ledningen och nedåt. Hur Men varför lägga tid på att reda ut vad något liknande är i stället för att jobba med originalet? många är LIS-certifierade idag? Sambi kräver inte LIS, men något liknande. Hur är det med Kommunal verksamhet och LIS?
- Staffan var i Utrecht på möte (ISOC). Det finns flera federationer i världen, t.ex. Internet2 i USA och Switch i Schweiz. Det fungerar bra i universitetsvärlden och i vissa fall även inom grundskolan, men de har inte fått större spridning till andra samhällssektorer. Tekniken fungerar, men ej proof of concept utanför den akademiska världen. Måste kunna lita på andra federationer, såsom eduroam. Fungerar utan LoA, men hur länge?
- Vad är vägen framåt? Blir mer osäker ju mer man lär sig.
- Tjänsteleverantörsperspektivet: Flera kunder förstår mer tack vare Skolfederationen, vilket är en bra hjälp i diskussioner. Men många ute i kommunerna förstår inte vad Skolfederationen gör. Kravet på tilliten till inloggningen är låg just nu för t.ex. elevdokumentation. Man bör hantera det genom kommunernas idp:er. Skolfederationen kan inte lösa alla problemen med tillit, utan det är upp till kommunerna. Det är dock bra om Skolfederationen kan belysa dessa frågor och förklara varför det är viktigt. Hur ska kommunerna lösa dessa problem? Skolfederationen kan hjälpa till med detta arbete. IT-ansvarige på kommunerna har inte tillräcklig koll på detta. SKL skulle kunna vara kravställare.
- En av de stora utmaningarna är att många av kommunerna inte har någon informationssäkerhetspolicy och att de inte vet vad det innebär. Detta borde även drivas regionalt, med information och sätta det i ett sammanhang. Detta händer inom vården och detta kommer även hända inom skolan. SKL diskuterar detta, pratar just nu vård, men borde

även prata skola. Det hjälper om både Sambu och Skolfederationen pratar om vad de gör. Det gör att det finns överallt och blir normaliserat. Vi måste skapa förståelse för vad det är och innebär. LoA-biten är svårare att förstå än federationen. Det måste finnas skiftande säkerhetsgrader, måste finnas en kravställare.

- Lätt att komma in i kommunernas nätverk, ibland kommer man åt skolan utan speciella inloggningsuppgifter. Många kommuner använder e-legitimation, men alla kommuninvånare (ej elever under 18 år t.ex.) har inte det.
- Kommunerna vill ha koppling mellan Skatteverket och inloggningsuppgifterna, men det finns inte i dagsläget.
- Det finns inte krav från t.ex. eleverna om identiteterna, dock ställer Datainspektionen krav. Mycket av informationen är känslig men ej sekretessbelagd (summan av all information blir känslig.) E-posten är en känslig punkt.
- Vissa kommuner har nu krav på 2FA (två-faktorsinloggning), men fungerar inte i praktiken som det ser ut nu, dyrt för kommunerna i nuläget. Mjukvarubaserat istället från leverantörerna, som inte kostar (endast administrationen). Tekniken kommer lösa det, men det tar lite tid och kräver att kommunerna tillåter att elever använder mobiler t.ex.
- Kommunerna måste hantera detta med samsyn på tillitsnivå.
- Datainspektionen pratar inte om LoA, men kräver 2FA.
- Sambu ska implementera det hårdare regelverket (LoA3), ska Skolfederationen följa efter? Förslaget är att avvakta och sen ta rygg på Sambu.
- IT-cheferna glömmar skolan och eleverna, tänker mer på anställda. Stor utmaning att få in skolan också. Datainspektionen driver ofta utvecklingen inom kommunerna då de ställer krav. Måste vara ett tydligt krav om det ska hända något. Kostar för mycket användarmässigt. Styrning och ledningsfråga inom kommunen.
- Elevhälsans system har 2FA, men inte på e-post. Förskolan har väldigt höga sekretesskrav, men uppfattningen är att ingen förskola följer det. De har paddor och tar kort m.m. som läggs ut. Viktigt dock att ta det försiktigt, annars stoppar man alla roliga initiativ. Ta små enkla signalsystem.
- Native appar: säker åtkomst är ett växande behov.
- Skoladministrationssystemen, hur ska flödena gå till?
- Kommunerna har fokuserat på vården, nu är det dags för skolan.
- Personbiträdesavtalsmall: Ja, det behövs. Kammarkollegiet har mallar, man kan man ta dem och anpassa dem. Det finns även färdiga mallar hos 5 KSL-kommuner som de gärna delar med sig av.
- Skynda långsamt. Små smarta steg. Skolfederationen bör visa upp vad Skolfederationens gör och än viktigare inte gör. Huvudmännen behöver helhetssyn.
- Erfarenhetsutbyte är viktigt.
- Tjata på kommunerna, glöm inte skolan.
- Goda exempel, visa upp vad vi har och hur vi gör. Visa upp inloggning med 2FA på Internetdagarna.
- Jätteviktig fråga, men omogen, kräver fortsatt utredning och information.

Sammanfattning

- Behovet av att även identifiera elever enligt DI krav är snart en realitet
 - För mycket krångel leder till alternativa lösningar (Google docs etc.)
- Vi bör skynda långsamt och ta små smarta steg
 - Grupp 1: Små smarta steg, visa nu upp och sprid 2FATa rygg på Sambu vad gäller högre säkerhetskrav.

- Grupp 2: Det är bättre att prata LoA i stället för 2FA
- Informationsspridning är viktig, Erfarenhetsutbyte etc.
 - Tydliggöra vad Skolfederationen gör och inte gör
 - Skolfederationen kan belysa frågan, SKL kan vara kravställare
- Glöm inte skolan och eleverna i det kommunala arkitekturarbetet
 - Behov av samordning mellan den kommunala verksamheten
- Samordning PUBA-mall
 - Kolla upp mall från "KSL-kommuner"

Tjänsteutveckling

Diskussionsledare: Palle Girgensohn

Sekreterare: Agneta Wistrand

Kom-igång-frågor

- Behov och möjligheter för signeringstjänster till federationens medlemmar?
- Hur kan vi påverka våra stora leverantörer (Microsoft, Google, Apple mm) att utveckla verktyg som passar oss?

Grupp 1

Digital signering

Idag används i stor utsträckning en betygspärm, utgör en singel-resurs. Rektorn skriver oftast under betygen. Digitala signaturer skulle kunna användas, det fungerar juridiskt. Gruppen vet inte hur detta hanteras i deras specifika kommun, men klart är att många kommuner jobbar ålderdomligt.

Comfact signerar t ex beslut, skrivs inte på papper utan i en databas, för arkivbeständighet. Ett exempel är Chalmers i Göteborg, där man gör ett tillägg i befintlig xml-struktur. För olika utbildningsbevis och betyg behöver man kunna intyga original. Det är inte bara betygen utan också de bakomliggande besluten som behöver signeras. Nu finns den första godkända underskriftstjänsten. LoA3 för Sverige, e-id, BankID. SITHS-kort används i hela Kungsbacka kommun t ex. Skatteverket har 15-20 olika signaturlösningar, har troligen följt någon standard, ska nu bytas till en enda lösning. Det kommer en ny EU-förordning, ny "signaturlag". Moln t ex, tjänstebaserad signatur. Idag signeras texten som kommer upp i t ex BankID (klientbaserad), nu går man istället mot en serverbaserad lösning. Kommer att skilja på identifiering och signering. Tillitsnivåer och olika typer av identifiering diskuterades.

I USA jobbar man med digital signering av utbildningsbevis och examensbevis. Comfact är med i Skolfederation för att möjliggöra signering av t ex hemuppgifter för elever. Man kan göra det genom att skapa en "hash" på ett specifikt dokument och signera den.

Man kan eskalera tillitsnivå när det behövs (öka till nästa LoA-nivå).

Kommandot ForceAuth avbryter single sign-on, finns definierat i standarden.

Hur påverka stora leverantörerna

Man kan interfederera för att bli större, jämför med SWAMID och eduroam.

Statistiska centralbyrån har ett analys- och statistikverktyg, PC-axis, web-axis är webbversionen. Förslag att bjuda in SCB att gå med i Skolfederation.

Självskattning, Sigtuna behöver ett digitalt verktyg för det (feedback från studiekamrater o s v), behöver vara lättillgängligt. Pedagogerna väljer själva. Självskattning har visat sig vara en mycket viktig del för eleverna att nå sina mål (även att skatta andra).

Utvecklingssamtal, (Comfact för ÅF), gammalt program, lyfte inte förrän man la på signering.

Hur få fram vad skolan egentligen vill ha? Koppling leverantörer och användare, kan Skolfederation vara kopplingen? Hur för kommunerna vidare sina önskemål? Erfarenhetsutbyte för tjänsteutveckling, forum för detta, alternativt nätverk.

Utvärderare forskningskommissionen, Linked-up projekt. Hur hitta big data för att forska på? Skulle Linked-open-data tillgängliggöras för Skolfederation? Data finns för hela Europa. Skulle möjliggöra att elever kan dra egna slutsatser på t ex miljö.

Övningsspel för lågstadiet (matte), läraren behöver kunna följa eleverna och deras resultat. Svårighet att man ofta har delade iPads (två barn delar ofta). Om app används behövs applikationsinloggning. Just nu är detta betalappar. Fungerar inte med lösenord för mindre barn.

Grupp 2

Digital signering

Två delar: identifiera och signera. Vuxenutbildning på distans (Academedia), har behov av att signera digitalt.

System för att få med eleverna, med dubbel signering elev + lärare. Signering för eleverna vid inlämning av uppgifter, behövs tekniskt stöd för detta (lägg bara till en kolumn med "hash"-summa).

Tillåtet nu enligt lag (i läroplanen) att signera digitalt. E-leg-nämnden driver detta i Sverige, från internationell standard. OASIS-standard, ännu ej tjänstelegitimationer.

Signering och identifiering är separata.

Många är oroliga att använda sina privata id i skolan. Räkna fram ett business-case, ROI. Fungerar inte, olika budgetar. Ingår i skoltjänsten, kan ej bli övertid.

Tillitsnivåer, tvåfaktor ska vara två olika saker, inte bara två lösenord. Hur fick man "grunkan" + hur fick man lösenordet = tillitsaxeln. PKI-infrastruktur.

DI: känsliga uppgifter, betyg, IUPer, kräver tvåfaktorinloggning när informationen transporteras över öppna nät. Många leverantörer stöder inte tvåfaktor nu (SAML-stöd). Någon som använder step-up autentisering nu (eskalering av tillitsnivå)?

Vårdnadshavare viktiga för elevers lärande, svårighet att distribuera lösenord.

Hur påverka stora leverantörerna

Kommuner behöver bli bättre på att informera om vad man får och inte får, myndighetsutövning. Håll på rätten så anpassar de sig på sikt.

Microsoft fick frågan om Skolfederation, office 365, kommer att kunna att börja agera IDP. MS meddelar att all vidare produktutveckling kommer att ta hänsyn till skolorna.

I applikationer är början alltid gratis, blir alltid försäljning i senare skede. Kostar mycket pengar i slutändan. Upphandling, fråga som borde ställas = hur tar vi oss ur detta (byter leverantör)?

Inbyggt kulturproblem, hos Sthlm får många skolor utveckla sina egna processer fullt ut. Varje arbetslag kan ha egna rutiner. Naturligt att tycka att man ska kunna bygga rutiner som man vill ha dem.

Personuppgiftsbiträdesavtalet, initiativ hur man ser på IT, hemifrån och hur lärare ser på sin roll. Ingen enad kraft i Sverige. Kan SKL vara en kanal?

Enkelt att säga vad man vill ha (t ex Google apps) men inte varför, alltså vilken funktionalitet som behövs. Funktionsnivån saknas.

Det finns många leverantörer, på sikt blir Skolfederation som ett smörgåsbord. Leder till att leverantörerna blir mer dynamiska, kunden måste vara med i förändringen.

LTI: fysiklabb, egen webbapplikation/alternativt mobil.

Sammanfattning tjänsteutveckling

- Det behövs PUB-avtal med de "stora drakarna"
- Digital signering
- Hur lösa tvåfaktorsinloggning
- Möjlighet att byta leverantör, ej inlåsning av data
- Problem med betalning i appar
- Lärare måste kunna följa upp även med appar
- Mindre barn och lösenord